

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЮРИДИЧНИЙ
КАФЕДРА КОНСТИТУЦІЙНОГО ТА АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА

ЗАТВЕРДЖУЮ

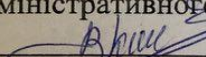
Декан юридичного факультету
Коломоєць Т.О.

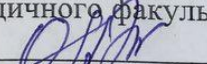
"05" вересня 2023 р.

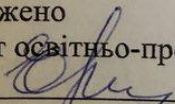
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТРУДОВОГО ПРАВА
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки другого (магістерського) рівня вищої освіти
очної (денної) та заочної (дистанційної) форми здобуття освіти
спеціальності 081 Право
освітньо-професійна програма «Право»

Укладач: Омелянчик Сергій Володимирович, к.ю.н., доцент,
доцент кафедри конституційного та адміністративного права

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри конституційного
та адміністративного права
Протокол №1 від 04 вересня 2023 р.
Завідувач кафедри конституційного
та адміністративного права
 В.К. Колпаков

Ухвалено науково-методичною радою
юридичного факультету
Протокол №1 від 05 вересня 2023 р.
Голова науково-методичної ради
юридичного факультету
 О.О. Щипанова

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми
 Д.О. Єрмоленко

2023 рік

1. Опис навчальної дисципліни

1	2	3		
Галузь знань, спеціальність, освітня програма рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни		
		очна (денна) форма здобуття освіти	заочна (дистанційна) форма здобуття освіти	
Галузь знань 08 Право	Кількість кредитів – 3	Вибіркова		
		Цикл дисциплін Цикл професійної підготовки спеціальності		
Спеціальність 081 Право	Загальна кількість годин – 90	Семестр:		
Освітньо-професійна програма «Право»		2-й	2-й	
	Лекції			
	20 год.	6		
	Змістових модулів – 4	Практичні		
		20 год.	8	
Рівень вищої освіти: магістерський	Кількість поточних контрольних заходів – 2	Самостійна робота		
		20 год.	46	
		Вид підсумкового семестрового контролю: залік		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу «Актуальні проблеми трудового права» полягає у формуванні знань із трудового права, умінь правильного застосування положень нормативно – правових актів щодо відносин у сфері праці та відносин, що тісно пов'язані з трудовими.

Завдання курсу «Актуальні проблеми трудового права»:

- отримати знання з історії та теорії трудового права;
- засвоїти структуру та зміст інститутів галузі трудового права;
- вивчити систему чинного трудового законодавства та ознайомитися зі змістом основних нормативних актів, що входять до її складу;
- ознайомитися з офіційними та доктринальними коментарями законодавства, поглядами науковців та практиків на проблеми трудового права;
- ознайомитися з практикою застосування норм трудового права;
- визначити недоліки та проблеми, а також тенденції та перспективи розвитку правового регулювання трудових правовідносин.
- вивчити зарубіжний досвід правового регулювання у сфері праці, визначити напрямки його застосування в Україні.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основні положення Конституції України, Кодексу законів про працю України, рішень Конституційного Суду України, постанов Пленуму Верховного Суду України з питань застосування трудового законодавства, стан судової практики;
- предмет, метод, систему і принципи трудового права, зміст його основних інститутів;
- сферу дії законодавства про працю;

вміти:

- правильно визначити характер і зміст правовідносин у сфері праці;
- точно розуміти зміст правової норми;
- правильно застосовувати нормативний матеріал до конкретних відносин;
- тлумачити чинне трудове законодавство;
- надання проведеної роботи належної форми (письмове рішення, складання документа тощо);
- аналізувати тенденції юридичної практики та оцінювати їх з точки зору відповідності законодавству

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягнути таких результатів навчання (компетентностей):

- РН2. Здійснювати аналіз правовідносин пов'язаних із працею, розуміти проблемні аспекти їх реалізації і демонструвати власне бачення шляхів їх розв'язання.
- РН3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел трудового права та літератури (Конституції України, кодексів, законів та інших нормативно-правових актів, монографій, підручників, наукових статей тощо).
- РН4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми з трудових та тісно пов'язаних із ними правовідносин.
- РН5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.
- РН12. Доносити до респондента матеріал з певної проблематики у сфері трудового права доступно і зрозуміло.
- РН15. Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні ресурси і бази даних.
- РН19. Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів трудового права і норм фундаментальних галузей права.

- РН21. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях із застосуванням праці, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.
- РН23. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться **90 годин, 3 кредити ЄКТС**.

Міждисциплінарні зв'язки: Трудове право найбільш близько пов'язане з конституційним, цивільним, адміністративним правом, право соціального забезпечення. З конституційним правом трудове пов'язане тим, що Конституція України визначає головні трудові права і обов'язки громадян, що набувають подальшого розвитку в нормах трудового права і сприймаються як визначальні конституційні принципи. Із цивільним правом трудове пов'язує те, що в широкому вжитку перебувають договори підряду, доручення, комісії. Розмежування цивільних і трудових правовідносин здійснюється за предметом договору, способами дотримання правил внутрішнього трудового розпорядку, а також у частині зобов'язання організувати працю і охорону праці. З адміністративним правом трудове пов'язане тим, що адміністративні відносини передують трудовим. Працевлаштування становить собою адміністративні відносини. З правом соціального забезпечення трудове право пов'язане тим, що попередні трудові відносини є підставою для отримання певного виду соціального забезпечення.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1 Зайнятість та соціальне партнерство

Тема 1. Соціальне партнерство

Законодавство про колективні договори та угоди. Поняття колективного договору та його юридична природа. Сторони колективного договору. Право на ведення переговорів та укладення колективних договорів, угод. Зміст колективного договору. Співвідношення законодавства і колективного договору, угоди. Сфера дії колективного договору.

Поняття угоди та її види. Генеральна угода, галузеві та регіональні угоди, їх сторони і зміст. Порядок ведення колективних переговорів та вирішення розбіжностей. Обов'язки сторін щодо участі в переговорах і надання необхідної інформації. Гарантії та компенсації на період переговорів. Порядок вирішення розбіжностей під час ведення колективних переговорів. Відповідальність за ухилення від участі в переговорах.

Обговорення, підписання колективного договору і строк його дії. Контроль за виконанням колективного договору та відповідальність за порушення і невиконання колективного договору.

Тема 2. Забезпечення зайнятості та працевлаштування

Законодавство про зайнятість населення. Поняття зайнятості та категорії зайнятого населення. Основні напрями проведення державної політики зайнятості в Україні.

Державна служба зайнятості: структура, обов'язки і повноваження. Державні гарантії (загальні та додаткові) зайнятості населення. Обов'язки роботодавців перед Державною службою зайнятості.

Порядок працевлаштування громадян. Поняття підходящої роботи. Особливості працевлаштування інвалідів. Організація оплачуваних громадських робіт. Професійна підготовка і перепідготовка незайнятих громадян.

Поняття безробітного, порядок визнання громадян безробітними. Соціальний захист безробітних, допомоги по безробіттю.

Змістовий модуль 2 Трудовий договір

Тема 3. Трудовий договір

Поняття, сторони, форма і зміст трудового договору. Відмінність трудового договору від суміжних цивільно-правових договорів, які пов'язані з працею (підряду, доручення, авторського та ін.).

Сторони трудового договору. Правовий статус працівника і роботодавця. Зміст трудового договору. Загальний порядок укладення трудового договору, його оформлення. Випробування під час прийняття на роботу.

Строк трудового договору. Укладення трудового договору на невизначений строк; на визначений строк, встановлений за погодженням сторін; на час виконання певної роботи. Укладення трудового договору на тимчасову та сезонну роботу.

Види трудових договорів. Трудовий контракт. Сумісництво і його застосування. Суміщення професій (посад). Трудовий договір з працівником, що приймається за конкурсом.

Тема 4. Зміна умов трудового договору та підстави його припинення

Поняття і види переведення на іншу роботу. Переміщення. Зміна істотних умов праці. Поняття і випадки відсторонення від роботи. Правове регулювання відсторонення від роботи. Атестація працівників та її значення, правові наслідки атестації.

Підстави припинення трудового договору. Розірвання трудового договору з ініціативи працівника. Припинення трудового договору за взаємним волевиявленням сторін. Розірвання трудового договору з ініціативи власника або уповноваженого ним органу. Припинення трудового договору внаслідок порушення встановлених правил прийому на роботу.

Оформлення звільнення працівників. Правові наслідки незаконного звільнення.

Тема 5. Робочий час і час відпочинку

Поняття робочого часу та його види. Нормальна тривалість робочого часу. Скорочений робочий час. Неповний робочий час.

Режим робочого часу. Поділ робочого часу на частини, гнучкий режим робочого часу. Вахтовий метод організації роботи. Ненормований робочий день. Поденний, тижневий і підсумований облік робочого часу.

Поняття надурочних робіт і порядок їх застосування. Чергування.

Поняття і види часу відпочинку: перерви протягом робочого дня (зміни); щоденний (міжзмінний) відпочинок; вихідні дні (щотижневий безперервний відпочинок); святкові і неробочі дні; відпустки.

Поняття і види відпусток. Щорічна основна відпустка і порядок її надання. Щорічна додаткова відпустка, її види і порядок надання. Додаткові відпустки у зв'язку з навчанням. Творча відпустка. Соціальні відпустки. Відпустки без збереження заробітної плати.

Тема 6. Оплата праці

Поняття і структура заробітної плати. Основна та додаткова заробітна плата, інші заохочувальні та компенсаційні виплати.

Правове регулювання грошового забезпечення та утримання в органах внутрішніх справ.

Тарифна система оплати праці: тарифні сітки, тарифні ставки, схеми посадових окладів, тарифно-кваліфікаційні характеристики (довідники).

Системи оплати праці.

Сфера регулювання оплати праці: державне регулювання оплати праці; договірне регулювання оплати праці.

Права працівника на оплату праці та її захист. Гарантії дотримання прав щодо оплати праці.

Форми виплати заробітної плати. Строки, періодичність і місце виплати заробітної плати. Заборона обмежень працівника вільно розпоряджатися своєю заробітною платою. Обмеження розміру відрахувань із заробітної плати. Порядок обчислення середньої заробітної плати. Захист прав працівника у разі банкрутства підприємства. Повідомлення працівників про умови

та розміри оплати праці. Індексація заробітної плати. Компенсація працівникам втрати частини заробітної плати у зв'язку з затримкою термінів її виплати.

Змістовий модуль 3. Дисципліна праці та матеріальна відповідальність

Тема 7. Дисципліна праці та дисциплінарна відповідальність

Поняття і значення дисципліни праці, засоби її забезпечення в умовах переходу до ринкових відносин.

Правове регулювання внутрішнього трудового розпорядку. Обов'язки працівника, власника підприємства, установи, організації або уповноваженого ним органу або фізичної особи щодо дотримання дисципліни праці.

Заохочення за успіхи в роботі. Поняття, види і порядок застосування заохочень.

Дисциплінарна відповідальність та її види. Загальна та спеціальна дисциплінарна відповідальність.

Дисциплінарна відповідальність працівників та її види. Дисциплінарні стягнення, порядок їх застосування, оскарження і зняття. Додаткові заходи впливу на порушників трудової дисципліни.

Заходи громадського впливу, що застосовуються в разі порушення трудової дисципліни. Повноваження трудових колективів, профспілкових органів в забезпеченні трудової дисципліни.

Тема 8. Матеріальна відповідальність сторін трудового договору

Поняття, підстава та умови матеріальної відповідальності. Відмінність матеріальної відповідальності за трудовим правом від майнової відповідальності за цивільним правом.

Види матеріальної відповідальності. Обмежена матеріальна відповідальність працівників. Повна матеріальна відповідальність працівників.

Визначення розміру матеріальної шкоди. Визначення розміру шкоди у випадках, коли її фактичний розмір перевищує номінальний.

Матеріальна відповідальність власника підприємства, установи, організації або уповноваженого ним органу в трудових правовідносинах. Підстава, умови відповідальності та її розміри. Матеріальна відповідальність власника або уповноваженого ним органу за порушення права працівника на працю. Матеріальна відповідальність власника або уповноваженого ним органу за ушкодження здоров'я працівника. Інші випадки матеріальної відповідальності власника підприємства, установи, організації або уповноваженого ним органу за шкоду, заподіяну працівникові.

Змістовий модуль 4 Трудові спори та охорона праці

Тема 9. Правове регулювання охорони праці

Поняття охорони праці, її правове регулювання. Принципи правової охорони праці. Гарантії прав громадян на охорону праці. Організація охорони праці на підприємстві. Державне управління охороною праці. Участь трудових колективів і профспілок в регулюванні охорони праці.

Норми і правила з охорони праці. Загальні, міжгалузеві та галузеві правила з техніки безпеки. Організаційно-правові форми забезпечення охорони праці: планування; проведення інструктажів (ввідний, первинний, повторний, позаплановий) і медичних оглядів; навчання працівників з правил техніки безпеки; визначення засобів з компенсації і нейтралізації шкідливого впливу виробничих факторів (скорочення робочого часу, додаткові відпустки, перерви в роботі, профілактичне і спеціальне харчування та інші).

Розслідування і облік нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві.

Відшкодування власником підприємства, установи, організації або уповноваженим ним органом шкоди, заподіяної працівникові каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я, пов'язаним з виконанням ним трудових обов'язків.

Спеціальні правила охорони праці на важких, небезпечних і шкідливих роботах. Правова охорона праці жінок. Правова охорона праці неповнолітніх. Правова охорона осіб зі зниженою працездатністю.

Тема 10. Індивідуальні трудові спори

Поняття, види і причини виникнення трудових спорів. Органи, що розглядають трудові спори. Принципи розгляду трудових спорів. Підвідомчість трудових спорів.

Комісія з трудових спорів (порядок створення, структура, компетенція, порядок роботи, винесення рішення і його виконання). Розгляд трудових спорів у судах. Трудові спори, що розглядаються безпосередньо в суді.

Поняття і види строків з розгляду індивідуальних трудових спорів (строки звернення, строки виконання рішень, постанов, винесених органами з розгляду індивідуальних трудових спорів).

Тема 11. Колективні трудові спори

Колективні трудові спори. Органи з вирішення колективних трудових спорів (примирна комісія, трудовий арбітраж), їх створення, компетенція, порядок прийняття і виконання рішень. Страйк як крайній засіб вирішення колективних трудових спорів.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Усього годин	Аудиторні (контактні) години						Самостійна робота, год		Система накопичення балів		
		Усього годин		Лекційні заняття, год		Практичні		о/д.ф.	з/дист.ф.	Теор. зав-ня, к-ть балів	Практ. зав-ня, к-ть балів	Усього балів
		о/д.ф.	з/дист.ф.	о/д.ф.	з/дист.ф.							
1	2	3		4	5	6	7	8	9	10	11	12
		о/д.ф.	з/дист.ф.									
1	15	8	4	4	2	4	2	5	12	10	10	15
2	15	10	4	6	2	4	2	5	12	5	5	15
3	15	10	3	4	1	6	2	5	10	10	10	15
4	15	12	3	6	1	6	2	5	12	5	5	15
Усього за змістові модулі	60	40	14	20	6	20	8	20	46	30	30	60
Підсумковий семестровий контроль екзамен	30							30	30	20	20	40
Загалом		90								100		

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Денне відділення (кількість годин)	Заочне відділення (кількість годин)
1	Зайнятість та працевлаштування	2	
2	Соціальне партнерство	2	2
3	Трудовий договір	2	2
4	Зміна умов трудового договору та підстави його припинення	2	2
5	Робочий час та час відпочинку	2	
6	Оплата праці	2	
7	Дисципліна праці	2	
8	Матеріальна відповідальність сторін трудового договору	2	
9	Індивідуальні трудові спори	2	
10	Коллективні трудові спори	2	
	Разом	20	6

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Денне відділення (кількість годин)	Заочне відділення (кількість годин)
1	Забезпечення зайнятості та працевлаштування	2	
2	Соціальне партнерство	2	
3	Трудовий договір	2	2
4	Зміна умов трудового договору та підстави його припинення	2	2
5	Робочий час та час відпочинку	2	2
6	Оплата праці	2	
7	Дисципліна праці та дисциплінарна відповідальність	2	
8	Матеріальна відповідальність сторін трудового договору	2	2
9	Індивідуальні трудові спори	2	
10	Коллективні трудові спори	2	
	Разом	28	8

7. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
1	Теоретичне завдання – опитування	<p>Питання для підготовки:</p> <p>Законодавство про колективні договори та угоди. Поняття колективного договору та його юридична природа. Сторони колективного договору. Право на ведення переговорів та укладення колективних договорів, угод. Зміст колективного договору. Співвідношення законодавства і колективного договору, угоди. Сфера дії колективного договору.</p> <p>Поняття угоди та її види. Генеральна угода, галузеві та регіональні угоди, їх сторони і зміст.</p> <p>Порядок ведення колективних переговорів та вирішення розбіжностей. Обов'язки сторін щодо участі в переговорах і надання необхідної інформації. Гарантії та компенсації на період переговорів. Порядок вирішення розбіжностей під час ведення колективних переговорів. Відповідальність за ухилення від участі в переговорах.</p> <p>Обговорення, підписання колективного договору і строк його дії. Контроль за виконанням колективного договору та відповідальність за порушення і невиконання колективного договору.</p> <p>Законодавство про зайнятість населення. Поняття зайнятості та категорії зайнятого населення. Основні напрями проведення державної політики зайнятості в Україні.</p> <p>Державна служба зайнятості: структура, обов'язки і повноваження. Державні гарантії (загальні та додаткові) зайнятості населення. Обов'язки роботодавців перед Державною службою зайнятості.</p> <p>Порядок працевлаштування громадян. Поняття підходящої роботи. Особливості працевлаштування інвалідів. Організація оплачуваних громадських робіт. Професійна підготовка і перепідготовка незайнятих громадян.</p> <p>Поняття безробітного, порядок визнання громадян безробітними. Соціальний захист безробітних, допомоги по безробіттю.</p>	<p>5 балів – відповідь надано на всі основні і додаткові запитання, без помилок, у повному обсязі;</p> <p>4 бали – відповідь надано на всі основні і додаткові запитання, без помилок, є неточності;</p> <p>3 бали – відповідь надана із розумінням основних понять, положень і фактів, проте завдання не в повному обсязі або містять помилки;</p> <p>2 бали – відповіді надані частково.</p> <p>1 бал – відповіді надані частково і з помилками.</p>	5

	Практичне завдання – Складання таблиці	Вимоги до виконання та оформлення: скласти таблиці «Порядок укладення трудового договору», «Набуття правового статусу безробітного»	5 балів – таблиці складені в повному обсязі, без помилок; 4 бали – таблиці складені в повному обсязі, є неточності; 3 бали – таблиці складені з незначними помилками; 2 бали – таблиці складені частково; 1 бал – таблиці складені з істотними помилками	5
Усього за ЗМ 1 контр.заходів	2			10
2	Теоретичне завдання – опитування	Питання для підготовки: Поняття, сторони, форма і зміст трудового договору. Відмінність трудового договору від суміжних цивільно-правових договорів, які пов'язані з працею (підряду, доручення, авторського та ін.). Зміст, види та форми трудового договору. Загальний порядок укладення трудового договору, його оформлення. Випробування під час прийняття на роботу. Поняття і види переведення на іншу роботу. Переміщення. Зміна істотних умов праці. Поняття і випадки відсторонення від роботи. Правове регулювання відсторонення від роботи. Атестація працівників та її значення, правові наслідки атестації. Підстави припинення трудового договору. Розірвання трудового договору з ініціативи працівника. Припинення трудового договору за взаємним волевиявленням сторін. Розірвання трудового договору з ініціативи власника або уповноваженого ним органу. Припинення трудового договору внаслідок порушення встановлених правил прийому на роботу. Оформлення звільнення працівників. Правові наслідки незаконного звільнення.	5 балів – відповідь надано на всі основні і додаткові запитання, без помилок, у повному обсязі; 4 бали – відповідь надано на всі основні і додаткові запитання, без помилок, є неточності; 3 бали – відповідь надана із розумінням основних понять, положень і фактів, проте завдання не в повному обсязі або містять помилки; 2 бали – відповіді надані частково. 1 бал – відповіді надані частково і з помилками.	5
	Практичне завдання – Складання схем	Вимоги до виконання та оформлення: Скласти таблиці/схеми «Відмінність трудового договору від цивільно-правової угоди про працю», «Підстави припинення трудового договору»	5 балів – схеми складені в повному обсязі, без помилок; 4 бали – схеми складені в повному обсязі, є неточності; 3 бали – схеми складені з незначними помилками; 2 бали – схеми складені частково;	5

			1 бал – схеми складені з істотними помилками	
Усього за ЗМ 2 контр.заходів	2			10
3	Теоретичне завдання – опитування	<p>Питання для підготовки:</p> <p>Поняття і значення дисципліни праці, засоби її забезпечення в умовах переходу до ринкових відносин.</p> <p>Правове регулювання внутрішнього трудового розпорядку. Обов'язки працівника, власника підприємства, установи, організації або уповноваженого ним органу або фізичної особи щодо дотримання дисципліни праці.</p> <p>Заохочення за успіхи в роботі. Поняття, види і порядок застосування заохочень.</p> <p>Дисциплінарна відповідальність працівників та її види. Дисциплінарні стягнення, порядок їх застосування, оскарження і зняття. Додаткові заходи впливу на порушників трудової дисципліни.</p> <p>Поняття, підстава та умови матеріальної відповідальності. Відмінність матеріальної відповідальності за трудовим правом від майнової відповідальності за цивільним правом.</p> <p>Види матеріальної відповідальності. Обмежена матеріальна відповідальність працівників. Повна матеріальна відповідальність працівників.</p> <p>Визначення розміру матеріальної шкоди. Визначення розміру шкоди у випадках, коли її фактичний розмір перевищує номінальний.</p> <p>Матеріальна відповідальність власника підприємства, установи, організації або уповноваженого ним органу в трудових правовідносинах.</p>	<p>5 балів – відповідь надано на всі основні і додаткові запитання, без помилок, у повному обсязі;</p> <p>4 бали – відповідь надано на всі основні і додаткові запитання, без помилок, є неточності;</p> <p>3 бали – відповідь надана із розумінням основних понять, положень і фактів, проте завдання не в повному обсязі або містять помилки;</p> <p>2 бали – відповіді надані частково.</p> <p>1 бал – відповіді надані частково і з помилками.</p>	5
	Практичне завдання – Складання таблиці	<p>Вимоги до виконання та оформлення:</p> <p>Скласти таблиці «Повна матеріальна відповідальність працівника», «Матеріальна відповідальність роботодавця»</p>	<p>5 балів – таблиці складені в повному обсязі, без помилок;</p> <p>4 бали – таблиці складені в повному обсязі, є неточності;</p> <p>3 бали – таблиці складені з незначними помилками;</p> <p>2 бали – таблиці складені частково;</p> <p>1 бал – таблиці складені з істотними помилками</p>	5

Усього за ЗМ 3 контр.заходів	2			10
4	Теоретичне завдання – опитування	<p>Питання для підготовки:</p> <p>Поняття, види і причини виникнення трудових спорів. Органи, що розглядають трудові спори. Принципи розгляду трудових спорів. Підвідомчість трудових спорів.</p> <p>Комісія з трудових спорів (порядок створення, структура, компетенція, порядок роботи, винесення рішення і його виконання). Розгляд трудових спорів у судах. Трудові спори, що розглядаються безпосередньо в суді.</p> <p>Поняття і види строків з розгляду індивідуальних трудових спорів (строки звернення, строки виконання рішень, постанов, винесених органами з розгляду індивідуальних трудових спорів).</p> <p>Колективні трудові спори. Органи з вирішення колективних трудових спорів (примирна комісія, трудовий арбітраж), їх створення, компетенція, порядок прийняття і виконання рішень. Страйк як крайній засіб вирішення колективних трудових спорів.</p>	<p>5 балів – відповідь надано на всі основні і додаткові запитання, без помилок, у повному обсязі;</p> <p>4 бали – відповідь надано на всі основні і додаткові запитання, без помилок, є неточності;</p> <p>3 бали – відповідь надана із розумінням основних понять, положень і фактів, проте завдання не в повному обсязі або містять помилки;</p> <p>2 бали – відповіді надані частково.</p> <p>1 бал – відповіді надані частково і з помилками.</p>	5
	Практичне завдання – Складання схем	<p>Вимоги до виконання та оформлення:</p> <p>Скласти схему «Порядок вирішення колективного трудового спору»</p>	<p>5 балів – таблиця складена в повному обсязі, без помилок;</p> <p>4 бали – таблиця складена в повному обсязі, є неточності;</p> <p>3 бали – таблиця складена з незначними помилками;</p> <p>2 бали – таблиця складена частково;</p> <p>1 бал – таблиця складена з істотними помилками</p>	5
Усього за ЗМ 4 контр.заходів	2			10
Усього за змістові модулі контр. заходів	8			60

8. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Залік	Письмова відповідь на заліку	передбачає розгорнуте висвітлення двох питань, перелік яких наведено у Moodle на сторінці https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=6933	правильна відповідь на одне питання оцінюється у 5 балів (max 10 балів)	10
	Тестування в Moodle	передбачає відповіді на 40 тестових питань	правильна відповідь оцінюється у 0,25 балів за одне тестове питання (max 10 балів)	10
	Захист індивідуального дослідницького завдання	здійснюється на заліковому тижні. Публічний захист є обов'язковою вимогою для зарахування результатів за даними видами робіт	вдало виконаний проект, який відповідає вимогам новизни, актуальності, проблемності оцінюється (max 20 балів)	20
Усього за підсумковий семестровий контроль				40

9. Рекомендована література

Нормативна

- Конституція України: Конституція, Закон від 28.06.1996 р. № 254к/96ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 26.07.2023 р.)
- Генеральна угода про регулювання основних принципів і норм реалізації соціально-економічної політики і трудових відносин в Україні на 2019-2021 роки від 14 травня 2019 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 26.07.2023 р.)
- Кодекс законів про працю України від 10.12.1971р. № 322-08. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 26.07.2023 р.)
- Цивільний кодекс України: Кодекс України, Закон від 16.01.2003р. № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 26.07.2023 р.)
- Господарський кодекс України: Кодекс України, Закон від 16.01.2003р. № 436-IV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua> (дата звернення: 26.07.2023 р.)
- Про індексацію грошових доходів населення, Закон України від 03.07.1991 р. № 1282-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 26.07.2023 р.)
- Про альтернативну (невійськову) службу, Закон України від 12.12.1991 р. № 1975-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 26.07.2023 р.)
- Про військовий обов'язок і військову службу, Закон України від 25.03.1992 р. № 2232-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 26.07.2023 р.)

9. Про охорону праці: Закон України від 14.10.1992 р. № 2694-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 26.07.2023 р.)
10. Про колективні договори і угоди: Закон України від 01.07.1993 р. № 3356-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 26.07.2023 р.)
11. Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку: Закон України від 16.12.1993 р. № 3721-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 26.07.2023 р.)
12. Про оплату праці: Закон України від 24.03.1995 р. № 108/95-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 26.07.2023 р.)
13. Про ратифікацію Угоди про співробітництво в галузі трудової міграції та соціального захисту трудящих-мігрантів: Закон України від 11.07.1995 р. № 290/95-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 26.07.2023 р.)
14. Про відпустки: Закон України від 15.11.1996р. №504/96-ВР. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua> (дата звернення: 26.07.2023 р.)
15. Основи законодавства про загальнообов'язкове державне соціальне страхування, Закон України від 14.01.1998 р. № 16/98-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 26.07.2023 р.)
16. Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів): Закон України від 03.03.1998 р. № 137/98-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 26.07.2023 р.)
17. Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності, Закон України від 15.09.1999 р. № 1045-XIV URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 26.07.2023 р.)
18. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття: Закон України від 02.03.2000 р. № 1533-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 26.07.2023 р.)
19. Про державні нагороди України: Закон України від 16.03.2000 р. № 1549-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 26.07.2023 р.)
20. Про особисте селянське господарство: Закон України від 15.05.2003 р. № 742-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 26.07.2023 р.)
21. Про фермерське господарство: Закон України від 19.06.2003 р. №973. URL:<https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 26.07.2023 р.)
22. Про компенсацію громадянам втрати частини доходів у зв'язку з порушенням строків їх виплати: Закон України від 19.10.2000 р. № 2050-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 26.07.2023 р.)
23. Про професійний розвиток працівників, Закон України від 12.01.2012 р. № 4312-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 26.07.2023 р.)
24. Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності: Закон України від 22.06.2012р. № 5026-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 26.07.2023 р.)
25. Про зайнятість населення: Закон України від 05.07.2012 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 26.07.2023 р.)
26. Про зовнішню трудову міграцію: Закон України від 05.11.2015 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 26.07.2023 р.)
27. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015р. № 889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 26.07.2023 р.)
28. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення правового регулювання дистанційної, надомної роботи та роботи із застосуванням гнучкого режиму робочого часу: Закон України від 04.02.2021 р. № 1213-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 26.07.2023 р.)
29. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обліку трудової діяльності працівника в електронній формі: Закон України від 05.02.2021 р. № 1217-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 26.07.2023 р.)
30. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення рівних можливостей матері та батька у догляді за дитиною: Закон України від 15.04.2021 р. № 1401-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 26.07.2023 р.)

31. Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану: Закон України від 15.03.2022 № 2136-IX: URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 26.07.2022 р.)
32. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо оптимізації трудових відносин, Закон України від 01.07.2022 р. № 2352-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 26.07.2023 р.)
33. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення регулювання трудових відносин у сфері малого і середнього підприємництва та зменшення адміністративного навантаження на підприємницьку діяльність, Закон України від 19.07.2022 р. № 2434-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 26.07.2023 р.)
34. Про роботу за сумісництвом працівників державних підприємств, установ і організацій, Постанова Кабінету Міністрів України від 03.04.1993 р. № 245 URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 26.07.2023 р.)
35. Про перелік товарів, не дозволених для виплати заробітної плати натурою, Постанова Кабінету Міністрів України від 03.04.1993 р. № 244 URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 26.07.2023 р.)
36. Про впорядкування застосування контрактної форми трудового договору, Постанова Кабінету Міністрів України від 19.03.1994 р. № 170 URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 26.07.2023 р.)
37. Про встановлення письмової форми трудових договорів з працівниками, діяльність яких пов'язана з державною таємницею, Постанова Кабінету Міністрів України від 16.11.1994 р. №779 URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 26.07.2023 р.)
38. Про затвердження Списку сезонних робіт та сезонних галузей, Постанова Кабінету Міністрів України від 28.03.1997 р. № 278 URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 26.07.2023 р.)
39. Про затвердження умов, тривалості, порядку надання та оплати творчих відпусток, Постанова Кабінету Міністрів України від 19.01.1998 р. № 45 URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 26.07.2023 р.)
40. Про затвердження Переліку виробництв, цехів, професій і посад із шкідливими умовами праці, робота в яких дає право на скорочену тривалість робочого тижня, Постанова Кабінету Міністрів України від 21.02.2001 р. № 163 URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 26.07.2023 р.)
41. Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери, Постанова Кабінету Міністрів України від 30.08.2002 р. № 1298 URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 26.07.2023 р.)
42. Про затвердження Порядку надання та оплати відпусток для підготовки та участі у всеукраїнських і міжнародних спортивних змаганнях, Постанова Кабінету Міністрів України від 01.06.2011 р. № 565 URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 26.07.2023 р.)
43. Про затвердження Порядку формування та ведення переліку суб'єктів господарювання, які надають послуги з посередництва у працевлаштуванні, та суб'єктів господарювання, які здійснюють наймання працівників для подальшого виконання ними роботи в Україні в інших роботодавців, Постанова Кабінету Міністрів України від 05.06.2013 р. № 400 URL: <https://zakon.rada.gov.ua>(дата звернення: 26.07.2023 р.)
44. Про затвердження Порядку реєстрації, перереєстрації безробітних та ведення обліку осіб, які шукають роботу, Постанова Кабінету Міністрів України від 19.09.2018 р. № 792. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 26.07.2023 р.)
45. Про затвердження Порядку надання відпустки при народженні дитини, Постанова Кабінету Міністрів України від 07.07.2021 р. № 693 URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 26.07.2023 р.)
46. Про особливості реалізації державної політики у сферах зайнятості та загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття під час воєнного стану та після його припинення або скасування, Постанова Кабінету Міністрів

- України від 21.06.2022 р. № 735 URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 26.07.2023 р.)
47. Про затвердження Порядку надання допомоги по частковому безробіттю, Постанова Кабінету Міністрів України від 21.06.2022 р. № 702 URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 26.07.2023 р.)
 48. Про затвердження Переліку важких робіт та робіт із шкідливими і небезпечними умовами праці, на яких забороняється застосування праці жінок, Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 29.12.1993 р. № 256 URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 26.07.2023 р.)
 49. Про затвердження Форми трудового договору між працівником і фізичною особою, яка використовує найману працю, та Порядку реєстрації трудового договору між працівником і фізичною особою, яка використовує найману працю, Наказ Міністерства праці та соціальної політики України від 08.06.2001 р. № 260 URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 26.07.2023 р.)
 50. Про затвердження Порядку надання роботодавцями державній службі зайнятості інформації про зайнятість та працевлаштування громадян, що мають додаткові гарантії у сприянні працевлаштуванню, Наказ Міністерства соціальної політики України 16.05.2013 р. № 271. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 26.07.2023 р.)
 51. Про затвердження Порядку професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації зареєстрованих безробітних, Наказ Міністерства соціальної політики України та Міністерства освіти і науки України від 31.05.2013 р. № 318/655 URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 26.07.2023 р.)
 52. Про затвердження Методики здійснення первинного та поглибленого профілювання осіб, які шукають роботу, та зареєстрованих безробітних, Наказ Мінсоцполітики України від 19.12.2018 р. № 1910 URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 26.07.2023 р.)
 53. Про затвердження Положення про Державну службу зайнятості, Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 16.12.2020 р. № 2663. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 26.07.2023 р.)
 54. Про затвердження типових форм трудових договорів про надомну та дистанційну роботу, Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 05.05.2021 р. № 913-21 URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 26.07.2023 р.)
 55. Про захист заробітної плати: Конвенція Міжнародної організації праці № 95 URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 26.07.2023 р.)
 56. Про захист вимог працівників у випадку неплатоспроможності роботодавця: Конвенція Міжнародної організації праці № 173 URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 26.07.2023 р.)
 57. Про практику розгляду судами трудових спорів, Постанова Пленуму Верховного Суду України від 06.12.1992 р. № 9 URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 26.07.2023 р.)
 58. Про практику застосування судами законодавства про оплату праці, Постанова Пленуму Верховного Суду України від 24.12.1999 р. № 13 URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 26.07.2023 р.)

Основна

1. Бутинська Р.Я., Мокрицька Н.П. Трудове право України : навчальний посібник. Львів : Галицька видавнича спілка, 2022. 312 с.
2. Венедіктов С. В. Трудове право України: підручник. Київ: Видавництво Людмила, 2021. 216 с.
3. Іванов Ю. Ф., Іванова М.В. Трудове право України : навч. посіб. 2-ге вид. доповн. і переробл. Київ: Алерта, 2020. 442 с.
4. Корнєєв Ю.В. Трудове право України: навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2019. 112 с.

5. Омелянчик С. В. Трудове право України: курс лекцій для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Право» освітньо-професійної програми «Правознавство». Запоріжжя: ЗНУ, 2018. 129 с.
6. Трудове право України : підручник / С. М. Бортник та ін.; Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2019. 407 с.
7. Трудове право : підручник / за заг. ред. О.М. Ярошенка. 3-тє вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2019. 544 с.
8. Трудове право України: підручник / за ред. проф. О. М. Ярошенко. Харків, 2022. 376 с.
9. Щербина В.І., Соцький А.М. Трудове право України: підручник. Чернівці: Технодрук, 2021. 552 с.
10. Чанишева Г. І. Трудове право України : навч.-метод. посіб. для здобувачів вищої освіти 2-го курсу факульт. цивільної та госп. юстиції, спец. 081-Право [Електронне видання]. Одеса : Фенікс, 2022. 282 с.

Додаткова

1. Бурак В. Я. Правовий механізм захисту трудових прав та законних інтересів працівників: монографія. Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2021. 440 с.
2. Гетьманцева Н. Правова природа трудового та цивільного договорів. *Підприємництво, господарство і право*. Київ, 2020. № 8 (294). С. 100-106.
3. Дайджест судової практики Верховного Суду у справах зі спорів, що виникають із трудових відносин. Рішення, внесені до ЄДРСР за період із 17.01.2018 по 02.01.2020. Київ, 2020. 284 с.
4. Іванов Ю.Ф. Науково-практичний коментар Кодексу законів про працю України. Київ: Алерта, 2020. 788 с.
5. Кайда Н. Я. Концептуальні засади адаптації трудового законодавства України до законодавства ЄС: монографія. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 359с.
6. Кириченко Т. Оптимізація правового регулювання трудових відносин в Україні. *Підприємництво, господарство і право*. Київ, 2020. № 11 (297). С. 66-72.
7. Косьмій Л. Р. Особливості трудових відносин в умовах карантину. *Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького*. Івано-Франківськ, 2020. С. 52-58.
8. Кравцов Д. М., Зіноватна І. В., Бурнягіна Ю. М., Орлова Н. Г., Соловійов О. В., Конопельцева О. О. Вирішення спорів про припинення трудового договору за угодою сторін. *Науковий вісник Ужгородського Національного університету*. Серія: Право. 2022. Випуск 70. С. 224–230.
9. Кравцов Д. М., Зіноватна І. В., Бурнягіна Ю. М., Орлова Н. Г., Соловійов О. В., Конопельцева О. О. Медіація як альтернативний спосіб розв'язання трудових спорів. *Наукові записки*. Серія: Право. 2022. Випуск 12. С. 73–79.
10. Костюченко О. Є. Трудове право України: навч. посіб. у схемах. Ірпінь : Ун-т ДВС України, 2018. 318 с.
11. Прогонюк Л. Ю. Трудове право : курс лекцій. Миколаїв : МНАУ, 2021. 99 с.
12. Швець Н. М., Баранова Л. О., Товстик А. О. Страйк як спосіб розв'язання конфліктів між роботодавцем і працівниками. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 6. С. 91-94.
13. Щербина В.І., Соцький А.М. Трудове право України: практикум. Чернівці, 2021. 88 с.
14. Юшко А. М. Мобінг у трудових відносинах. *Право та інновації: науково-практичний журнал*. Харків, 2020. № 4 (32). С. 13-19.
15. Якушев І. М., Старчук О. В., Чубоха Н. Ф. Трудове право України: практикум. Луцьк: Вежа-Друк, 2022. 280 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.rada.gov.ua> – Офіційний сайт Верховної Ради України
2. <http://www.nbu.gov.ua> – Національна бібліотека імені В.І.Вернадського
3. <http://www.nspp.gov.ua> - Національна служба посередництва й примирення
4. <http://ilo.org.ua/Pages/default.aspx> - Міжнародна організація праці
5. <http://nads.gov.ua/control/uk/index> - Національне агенство України з питань державної служби
6. <http://www.president.gov.ua> – Офіційне інтернет – представництво Президента України
7. <https://www.msp.gov.ua> – Міністерство соціальної політики.
8. <https://www.dcz.gov.ua> – Державна служба зайнятості